

XIII. L E V É L.

*Költ Komáromban Sz. András Havának
14. Napján.*

*Egy külföldi Országi Lakos Magyarhoz.
Horváth.*

Jer haza kedves Barátom! jer hát óhajt-
va várunk,
Nem szük a' jó Hazafinak' soha keskeny Ha-
tárunk.

Szóllhat egy Panoni Múzsza édes Anyád' képébe'
'S meg-jelentheti: hogy Téged' várva vár
kebelébe.

Kézek meg-elégíteni szakadatlan és régi
Vágyáldat, Anglus kerttel vetekedő térségi.
Kézek ama' Parnaszusi, ló-rugta fakadások-
Módjára, meg-édesíteni nyelvedet a' források.
Hogy egy hangon beszéllj szíved' meg-elé-
gedésével,
Ez nem rég néma; de nyelvre kapott
Fülemülével.

Kész minden, a' mi Hazánkban van ked-
vedet tölteni;
Kész minden igaz Hazafi Örömét jelente-
ni. —

N 'S hogy

'S hogy is ne? Kedves *Szelleczkim!* ha ma-
gyar vérűféged

Leg-jobb állapotodban is haza kényszerít
Téged!

Ha az a' *vezető-Lélek* (a) melly régen ki-
erészttett;

Hazádba visszra vágyódni tüzesen fel-
gerjesztett.

Ha

F e g y z é s .

(a) Tzélozás vagon *ad Spiritum rectorum* (de nem ol-
lyan Angyalra, a' millyeneket a' 'Sidók — —) ha-
nem, hogy valaki' szeme a' Poëta' szavaiban, mi-
kor *emphatice* akar szóllani, még ne botoljon; hogy
ezt a' *Spiritust* Léleknek nevezem; meg ne nehez-
teljen; eszébe forgathatja azokat az angyalokat is,
a' kik reánk vigyáznak, bennünket őriznek, 's ve-
zérelnek. — Egyébaránt ez a' Spiritus Rector, ol-
lyan valamelly különös folyadék, mellyet edénybe
szoritani nem lehet, azonban a' hol természetel
öszve gyűlik; akármelley kitsiny gombolyagban, igen nagy
ereje vagon: — meg-vagon ez minden élő állatban,
emberben, baromban, és a' Plántákban is. Ha nem
mészre marad-el gazdájától a' kutya; reá talál a' nyomán
ezer ember között is, 's vallyon ez a' kutyától va-
gyon é? — éppen nem — hanem a' *Spiritus Rector*,
melly az ember' testében sátoroz, olyan ki-magya-
rázhatatlanúl különbözteti egyk ember' nyomát a'
málikétól, hogy azt a' kutya meg-esméri, 's fel-ta-
lálja. — Ha nem valófágos; leg-alább hasonlatóság
szerint való ilyen *Spiritus Rector* vagon a' Hazá-
ban is, mellytől a' Hazafi, haza felé vonattatik.

Ha németefült nyelvden femminek édes-
lége

Nem foly olly tizta szín mézzel , mint
Hazád' ditsőfége.

Nem foly , főt a' Magyar szívek el-olvadni
láttatnak

Hallván idegen talmátsát a' Magyar gon-
dolatnak. (b)

Múzfám a' magas egekig fel-emelte szárnyait,
Mikor olvasták előtte Levelednek forait.

El-hal, 's szíve a' hangoktól repedezvén
ízekre ,

Le-száll *Funó* *Lednyjaként* a' köfziklás
bértzekre (c)

N 2

Kik-

F e g y z é s .

(b) *Szelleczki*, Magyar Születés, T. N. Honth Várme-
gyéből; már 28. esztendeje, miolta idegen Ország-
ban, Brunsviga Városában lakik, és ott tiztseféges
Tanítói hivatalban vagyon 800. forint eszteudön-
ként való fizetéssel, még is kész felényi, vagy tse-
kélyebb fizetésre is édes Hazájába jönni, és ugyan
ezt egyenlő akarattal óhajtják ott kinn született
gyermekai, és kül-földi Felefége is. Ide Magyar
Országra egy jó Barátjának ollyan szép Levelet irt,
hogy még a' Német nyelv is láttatott meg-eröltett-
ni, mikor a' haza-vágyódást ki-fejezte, és Magyar
Országot ditsérte.

(c) *Ovid. Metam. L. III. Fab. V.*

Adducitque cutem macies, & in aëra succus
Corporis omnis abit, vox tantum atque ossa supersunt;
Vox

Kiknek üres oldalából a' kül-földi térlegré
Tekintgetvén, eregeti hangozatit az égre.
'S a' mit Te idegen nyelven írá, Ekho
modjára

Vízfa veri, és így adja a' Hazának tud-
tára: —

Kedves Hazám! édes Anyám! a' kinek ke-
belében

Születtettem ez Europa Paraditsom kert-
jében ,

A' kinek szájából szívtam első lehelletimet,
'S karjain rengve töltöttem gyermek esz-
tendeimet,

'S vallyon gyenge szárnyaimnak biztos ki-re-
pülése,

Lefzen e' hív gyermekednek örök szám-
kivetése?

Nem vethetem e' szememet ez szemek' tsu-
dájára,

'S szomszédok' irigyfégekre teremtett Ha-
zára?

Szememet — főt benne lakva ez remek
természeti

Szépfégeket, számkivetett szívem, nem
érezheti.

Kép-

Vox manet, ossa ferunt lapidis traxiffe figuram.
Inde latet silvis, nulloque in monte videtur,
Omnibus auditur, sonus est, qui vivit in illa,

Képzem a'gazdag természel kieszített bértzeket,
'S tán a' Kanahániaknál ízebb ízölő-ge-
rezdeket.

Képzem : mintha ez hegyeknek fel-menvén
tetejekre ,

Le-tekíntenék a' mezfsze ki-terjedt fik té-
rekre.

Mellyeket , vagy sürün rakott tsumó kévék
tarkítják

Vagy tsoportosan legelő seregek vídá-
mítják.

A' Páfszor , nagy fa-tövében fejét árnyékoz-
tatja ,

'S ama bódog arany időt édesen sípolgatja.
Azután bellyebb vonúlván árnyékosabb be-
rekre ,

Gyönyörű hangal felelget a' Nimfák' ének-
jekre.

Édesedik minden gondtól üres andalodása,
Mert meg nem tsalta reményjét a' Termé-
szet' áldása.

A' gazdag föld terhesíti Barmainak tölgyjeit,
Téjjel vajjal zsírosítja othoni szekrénjeit.

Képzem , mintha kis madárként repülnék a'
hegyeken ;

Fellyül ; 's szemem' tziirkalmait ki-botsát-
ván kereken,

Tsak erőtelen látásom' rövid határozatja ,
A' természet' ajándékait egy tsumóban mu-
tatja ,

Mellyben a' b6ldog id6knek arany esztende-
j6ben

Valami meg-v6lt, mind meg-van — tsak
hogy kunyh6k hely6ben,

M6r egyneh6ny pomp6s v6rost 6p6ltnak
lenni l6tok,

De ezzel is dits6f6ges, h6v Testv6rim!
Haz6tok,

K6pzem — ~~de~~ oh nem l6thatom! — sz6-
vem el-f6gyatkozik,

Pih6g lelkem, 's tsak a' Haza nevr6l
gondolkozik.

Ha tal6n a' vad Tigrisek k6z6tt sz6lettem
v6lna;

Ha a' nap 6des Haz6mban soha nem vi-
l6golna:

Ha egy fel6l az 6jszaki-s6rki hideg szor6tn6,
M6s fel6l a' f6st6s *Etna* Haz6mat iszo-
ny6tn6;

M6g is ez a' Haza' neve olly dits6f6ges lenne;
Hogy sz6vem, ha sz6rnyat kapna, haza
rep6lve menne.

H6t az illyen arany, illyen est-hajnal kertje'
m6f6sa

Gazdag kertbe, hogy ne v6lna h6v sz6vem-
nek v6gy6f6sa?

H6ny ezerszer el-ind6tom elm6m' gondolatjait?

Meg-tsin6lom k6pz6f6semnek j6 el6re 6tjait:

Hogy Haz6m' gy6ny6r6 v6lt6t eg6szen ki-
mer6tse,

'S azzal

'S azzal számkivetett létem' unalmát éde-
 lítse;
 De fenn akadnak érzékeny Lelkemnek gon-
 dolati,
 Sokkal kifesebbek eleven képzésem' foglalatati,
 Mintsem hogy Hazám' szépségi azokban meg-
 férnének,
 'S engem' csak emlékezettel meg-elégít-
 hetnének.
 Félbe szakasztja az *egész*, a' *részeknek* rend-
 jeit;
 'S Hazám, mind egybe-foglalván Hazám
 minden részeit;
 El-ragadja érzésimet a' *Haza'* szép nevére,
 Melly név, egy olyan terhet nyom szí-
 vemnek tetejére:
 Mellyet, mind addig helyjéből ki **sem is**
 gördíthetek,
 Míg Hazám' küszöbén által honnyomba
 nem léphetek.
 Untatják haza-vágyádom' gerjesztik heves-
 ségem;
 Kinn született gyermekeim, 's idegen Fe-
 leségem.
 Ezek, kik gyönyörűségét ferje' 's Atyjok'
 honnyjának
 Tsak tsupán vágyódásiból képzelik egy
 Atyának,
 Kézfek fel-hagyni, a' már kész, 's kedvező
 szerentsével,

Fel-tserélni Hazájokat kedves Hazám' ne-
vével.

Vegyetek-fel könnyű szelek! vegyetek szár-
nyatokra,

Sebes repülő madarak! ezen sohajtásokra
Jertek-elő,'s vigyétek-el a' kedves vidékekre,

Vagy repüljétek hietve ama' kies hegyekre,
Vigyétek sohajtásomat a' Nimfáknak fülébe,

Kik gyönyörködve nyúgosznak Hazámnak
kebelébe'.

Hadd érezzem véreimnek kedves társaságokat,

Hadd töltsék a' kedves földön tsak egy-
nehány napokat.

Hadd legyen töltsé kedvemnek, mind an-
nak érzésében,

Valamit egy jó Hazafi kívánhat életében. —

Tetsék masnak fent héjjazni, 's vágyani ma-
gas póltzokra, (d)

Tetsék hírrel emelkedni a' magastsillagokra,
Nem irigylem, hogy a' pompás fzerentse'
szekerein

Nyargalnak fok dölyfős szívek a' Világ'
négy részein,

Engem' ha fzülettem' földje bár szalma guny-
hójába

Be-

(d) Alium multis gloria terris tradat, et omnes fama
per urbes garrula laudet — — — Me mea tellus
Lare secreto tutoque tegat, venit ad pigros cana
senectus, humilique loco sed certa sedet.

Senec. Traged.

Be-botsát , és hogy fejemet e' szerelmes
Hazába'

Le-hajthassam meg-engedi , élek bódog ö-
 römben.

Tsendefén , ez hanyatlásra vált utólló
 időmben.

Melly nagy meg-elégedéssel fogom mind azt
 érezni ,

Es milyen képzelhetetlen örömmel be-fe-
 jezni ,

Mennyi sohajtások mentek szívemből Ha-
 zám felé ?

Melly édes hogy a' Bújdoló a' Rév-par-
 tot meg-lelé ?

Így van é édes *Szelleczkim!* ez é a' Te éneked?
 Jól felelget é a' Magyar térről az Ekhó
 neked ?

Így kell lenni ; mert jól látom hív Hazafi
 szívedet ,

De oh ! bizony bódoggá tett távol léted
 tégedet.

Kül-földön tölt-meg Hazádnak szerelmével
 kebeled ;

Az idegen föld Hazádat meg-óhajtatta veled,
 A' Haza, ez édes Anya méltó illy szüleményre,
 'S ki ne nézne jó szemmel ez Hazafi jö-
 vevényre ? —

Jer hát ! adhatunk helyetted mást az idege-
 neknek ,

Vagynak mostoha Fijai e' gyönyörű Re-
 meknek.

Vagynak szerelmes Hazánknak méltatlan La-
kófai,

Tserébe adjuk érttetek, édes Hazánkfijai!
Vagynak a' kik természeti szabad-lelkűfé-
günket

Útálják, és gorombáknak tartnak lenni
bennünket;

Azt mondják: hogy lak-földünkben inkább
ki-fzaladnának,

Mint szépségét meg-esmérenék ezen áldott
Hazának.

Többnyire pedig olyanok, a' kik szeretnek
élni;

Élni — de a' kiknél élni annyit tesz'
mint henyélni,

Úgy, hogy tán el sem élnének idegen vi-
dékeken,

A' hol a' gazdag természet kevély fős-
vénylégeken

Nem tudna, mint e' termékeny hazában fe-
gíteni,

'S őket ez élhetetlenség-gyanújától menteni.
Önnön magokra ruházzák mind azt a' ból-
dogfágot,

A' mellyel szerentsés Hazánk haladja e'
Világot:

Magok a' termékenységnak ártatlan árnyé-
kában,

Tsömörölvé nyalják az édest a' restfég'
unalmában.

Gyü-

Gyűlölik a' jelen valót, mellyet akkor í-
ratnak (e)

Az frígyek! érzékenyül, ha tőle meg-
föfztatnak. —

Síratnád, édes Szelletzkim! főt' óh! meg is
íratod,

Ha szerelmes Hazád' földjét lak-helyül is
bírhatsz,

Mikor látnád Magyaridnak gyomor-émely-
gégeket,

Milyen alá valófágnak tartják e' szép Re-
meket?

A' mi Országunkban leg-fszbb, otsmányúl
le-fzennyezik,

Ha mi különösre lelnek, kül-földinek ne-
vezik,

Szégyenlik a' Magyar nevet, útálják befzé-
dünket,

Bárdolatlan embereknek tartnak lenni ben-
nünket,

Afzszonyaink rá fzoktattak tsúfzkálva hátra
hágni,

'S Fejünket a' fő-hajtáskor úgy a' szü-
gyünkbe vágni,

Mint-

J e g y z é s.

(e) Itt is jó formánn igaz az, a' mit a' Virtusról mond
a' Póéta; Virtutem incolumem odimus, sublatam ex
oculis quærimus invidi.

Mintha a' földnek köszönnénk, testünk in-
gadozófit

Úgy kell intéznünk, 's nyelvünknek erő-
tetett forgáfit,

Úgy pengetnünk, hogy akármelly fa háznál
találtatik,

A' kitől mozdulásunk is Frantz Rámára
vonatik.

Egy köz rend is *méltóztatik* már ma be-
tegnék lenni,

De, *kegyelmed* nevezést fel nem méltó-
ztatik venni.

Holott a' *kegyelmes* névvel tudod kiket ne-
veznek,

Vagy tán a' *Méltóságosok* ezután *kegyel-
meznek*.

Alázatosan valamit meg-köszönni illetlen,
Tsókolni kell a' *kezeit* ha Afzfzony, bár
nemetlen.

Ha ofztán a' szegény Magyar, akármilyen em-
berféges,

El-felejtí, a' mi ez új módiban tífztesféges;
Azt mondják: Jártalan ember — nem lá-
tott Országokat;

Pedig, lám meg-tanúlhatjuk Hazánkban
is azokat.

Sem fenki, ha mit akármelly'k szomszéd ki
tud gondolni,

Nem tudná olly szerentséfen mint a' Ma-
gyar majmolni.

Tsak

Tsak hogy a' Magyar, mint ember, és min-
dég emberedni

Született teremtés, szégyenl ekkép' gyer-
mekeskedni. —

De jaj! Hazánk' nagyobb része úgy meg van
vesztegetve,

'S hajdani jó természetünk úgy a' porba
temetve;

Hogy á'leg alább valókról ítéljük Magyarinkat,
A' Pallérozottabbakról ellenben szomszéd-
dinkat.

'S akárki; ha színlés nélkül szól, bár em-
berfégefsen,

Ha tsak a' szó nem tsapodár, lehetetlen
hogy tessen.

Hová levél? természeti ártatlan együgyűség!

Hová? semmi színt nem tudó Barátság, 's
költsön-hűség! —

Sírasd-meg míg haza jönnél Barátom! Nem-
zetedet:

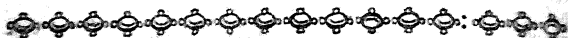
És míg a' küzföbre nem lépsz, úgy ki-
merítsd könyvedet.

Hogy szívéd itthon ezekre érzéketlenné lé-
gyen,

'S a' Haza pufzta nevéből bőv vígaszta-
lást végyen,

Azután jöjj-be közinkbe, 's élj e' bódlog
Hazában,

Úgy a' mint szívéd bódognak képze-
li most magában.

A' Muszka Tsászárné életének rendje.

A' Muszka-Tsászárné rendszerint hat óra tájban szokott mindenkor fel-kelni, 's 8 és 9 óráig is az Ország' közönséges dolgaiban Titoknokjaival dolgozik; 10 órakor többnyire a' Putz-asztalhoz ül, és míg a' háját tornyozzák, azonközben udvarlására jönnek a' szolgálatban lévő elsőbb Miniszterek 's Adjutántok, a' kik egyszer 's mind a' Parantsolatokat és rendeléseket is el-vezzik ő Felsőjétől; 11. órára el-készülvén fel-öltözésével, leg-inkább az ő két unokájival, Sándor és Konstantin Hertzegekkel mulatja magát. Ebéd előtt még a' Nagy-Hertzeg és Hertzegné is közönytésére jönnek; 1. órakor pedig rend szerint az asztalhoz ül. Az ebédnél mindenkor másoknak társfágokban van, 's többnyire 9 személyek szoktak lenni vendégjei, a' kik Generálisok, a' szolgálatban lévő Kamarás Urak, és Udvari Dámák közzül választatnak más két három Muszka Gavallérokkal együtt. A' Nagy-Hertzeg és Hertzegné, egy hétben csak háromszor ebédelnek a' Tsászárnéval, s' akkor a' vendégek is mint egy 18-ra szaporítatnak. — A' szolgálatban lévő Kamarás Úr, mindenkor ő Felsőjének által ellenébe ül, az első ételt fel-tézi, és egy tányert ad

ád a' Tsászárnénak, mellyet barátságosan el-vévén tőle, ezen szolgálat alól is fel szabadítja. II-dik Katalin igen szoros Diaetát tart, 's mértékletesen él, és ritkán ül egy óránál tovább az asztalnál. — Ebéd után a' maga Kabinetjába, és onnét 3 óra tájban a' Könyv-Tár-házba megyen, 5 órakor, vagy a' Játék néző házba, vagy egy magános mulatságra megy, és ha estve tárfaság nincs az Udvarnál, egy kevés ideig kártyáz. Vatsorát ritkán eszik, 11-ed-fél órakor többnyire magános szóbájába megyen, és 11. órakor le-fekszik.

Sok Urak 's Afzszonyok meg-tanulhatnák e' föld' Nagyjaitól, miképpen kellessék életek napjai' óráit olyan formán felősznani, hogy a' mértékletes élet egészségek' fenn tartására, munkás foglalatosságok pedig, magok és mások előtt mentségek, 's boldogulásoknak hasznos eszköze lehetne.

Nagy Lelkü meg-botsátság

Midön VII-dik Károly Tsászár halálos betegségben vólt, arra kérte őtet nagy kegyességű felesége, hogy minekelőtte meghalna, békéllene-meg az ő vér szerént való rokonjával a' Magyar Királyné' Mária Theresiával. A' haldokló Tsászár, maga eleibe hívatván néhány Ministereit, azt mondta nékik; Maga az Isten leg-jobban tudja,

mi-

minémü szívvel viseltettem mindenkor a' Magyarok' Királynéjokhoz, mellyet, ha rangom és betsületem meg-engedhette volna azt, mindenekről régen le-mondván, tsak hogy a' meg-békéllésnek azon édességében, mellyet a' jövendő életben reménylek, részefülhettem volna, az egész világ előtt nyilvánfágosítván, eránta való szeretetemet, Országinknak fel-bomlott békelességét, régen helyre álitottam volna. Jelen tsétek meg hát ti, a' Magyarok' Királynéjoknak, ezen én ő eránta való szeretetemet, és hitessétek-el véle, hogy az én ízvem, soha se vólt ő véle ellenkezésben; sőt az Isten bizonyfágom, hogy leg-kevésbb neheztelésem fintsen ő reá halálomban, 's mindeneket készen meg-botsátok ő néki.

A' Találós Mese vólt egy *Fiú az édes Atyjával és öreg Atyjával*: a' Rejtett Szó *Bátorfág*, mellyben van, *bot, rábság, 's a' t.*

Találós Mese.

Egy szüz életének első napját élvén,
Már is házasítást kedve szerént érvén,
Nem fokára szüle fíjat e' világra,
'S elébb mint születt méne a' halálra.

Rejtett Szó.

Öt lábom repülő mi, négy szab, ketteje jól fut.
G. A. Királyi hivatalban lévő.